

PULA

Náczyhegyi Tükör-Spiegel

XII. évfolyam

1. szám

Pula, 2001. július 28., szombat

Pula, Náczyhegy 2001

Megjelenik:

Kiadja:

Örökös főszerkesztő:

Felelős szerkesztő:

Művészeti szerkesztő:

Szerkesztők:

MINDEN ÉVBEN JÚLIUS UTOLSÓ SZOMBATJÁN

A NÁCZIHEGYI BIRTOKOSOK BARÁTI KÖRE

REMÉNYI Antal

NAGYPÁL Gábor

NAGYPÁL Szabolcs

BERETZKY Ágnes, NAGY Szilvia

Az elmúlt évben történt...

Immár több év óta a náczihegyi ünnepre megjelenő Tükör-Spiegel hasábjain beszámolok a község képviselőtestülete nevében az eltelt esztendőben történekről.

Ünnepek

Az elmúlt év júliusának utolsó szombatján délelőtt történt a község *millenniumi zászlójának átadása*. Az ünnepi műsor a templomban szentmisével kezdődött, a szentmisét *BORIÁN Tibor*, a Veszprémi Padányi Bíró Márton Katolikus Iskola igazgatója celebrálta. A millenniumi zászlót dr. *SZALÓ Péter* helyettes államtitkár adta át. Úgy érzem, az ünnepség nagyon szépre sikerült, sokan vettek részt helybeliek és nem községben lakók is.

Délután hagyományos helyszínen, a szőlőhegy bejáratánál került sor az *Ignác-napi ünnepségre*. Ezen az ünnepi beszédet *HEILIG Ferenc*, a Magyarországi Német Kisebbségi Önkormányzatok Szövetségének veszprémi irodavezetője mondta. A műsorban fellépett a kislódi énekkar, a nagyvázsonyi iskola fúvószenekara és a pulai ifjúsági néptáncgyűttes.

Augusztusban láttuk vendégül az erdélyi *Étfalva-Zoltán* település küldöttségét. A látogatás során *testvértelépülési szerződést* kötöttünk. A vendégeink a látogatás emlékére egy *kopjafával* ajándékozták meg a falut,

melyet a templomkertben állítottunk föl. Az ötnapos itt-tartózkodásuk alatt igyekeztük nem csak községünket, de tágabb környezetünket is megmutatni. A "hivatalos" kapcsolaton kívül több baráti kapcsolat is kialakult az erdélyiek és a pulaiak, különösen a gyerekek között. Többen megkönnyezték a néhány nap utáni elválást.

Karácsonykor szép műsor volt a Faluházban, az idei év elején megtartottuk februárban a hagyományos *Idősek Napját*. Mindkét rendezvény jól sikerült, azonban szeretném, ha a jövőben a faluban lakók közül többen vennének részt a községi rendezvényeken. Idén megünnepeltük májusban a *Hősök Napját*. Külön örömteli, hogy a Hősök Napján felnőttek is szerepeltek az ünnepi műsorban.

Ebben az évben először - remélhetőleg nem utoljára - május végén *falunapot* rendeztünk. Már több ízben fölmerült, hogy a szomszéd községekhez hasonlóan Pulán is kellene egy egész napot kitöltő falunapot rendezni. A választás a május utolsó szombatjára esett, mivel ekkor kellene a *májusfát "kitáncolni"*, így lenne aktualitása is az időpontnak.

A falunap délelőttjén *sportvetélkedők* zajlottak, eredeti tervek szerint gyerekek és felnőtt kategóriákban, azonban felnőtt jelentkezés

hiányában a gyermekek mérték össze asztalitenisz és asztalfociban a tudásukat. A délután játékos honismereti és sportvetélkedővel kezdődött, majd ezt követte a gyerekek *műsora*. A délutáni rendezvényekkel egy időben már megkezdődött három pulai csapat, valamint a vadászok *pörköltfőző versenye*. A díjkiosztást követően megtörtént a *májusfa kidöntése*, majd a főzőversenyen elkészített ételek elfogyasztása.

A falunap - véleményem szerint -, ahhoz képest, hogy első ízben került megrendezésre, nem sikerült rosszul, bár a délelőtti csekély érdeklődés nagyon elkeserítette a szervezőket. De hát "minden jó, ha a vége jó", és délután már sokkal többen voltunk, mind az idősebb, mind a fiatalabb korosztályból.

Június végén a település küldöttsége viszonzta az erdélyi *Étfalva-Zoltán* látogatását. Szűk egy hetet töltöttünk náluk, és soha nem feledhető szép napokat kaptunk tőlük. Ajándékkul a község nevében egy korszerű *számítógépet* és egy fára faragott, a község címerét ábrázoló emlékképet vittünk. A látogatásunk során az ottani református templomban volt az ünnepélyes fogadtatásunk, újfent megerősítettük írásban a testvértelépülési kapcsolatot, s itt adtuk át a község

ajándékát, mely reményeink szerint segít a testvérfaluban megismerni és használni az új kor vívmányait. A látogatásunkról első oldalon tudósított Székelyföld legnagyobb példányszámban megjelenő magyarnyelvű napilapja, a *Háromszék*.

Itt tartom fontosnak megjegyezni, hogy most is és a jövőben is a cserelátogatás lehetősége nem csak a testület tagjai, hanem minden polgai számára fönáll. Egymást megismerve sok újat tanulhatunk egymástól, sok szépet láthatunk mi is náluk és ők is itt.

Hétköznapok

Mint minden évben, ebben az esztendőben is próbáltuk a község gazdálkodását úgy intézni, hogy a már megszokott mindennapos dolgokon, juttatásokon kívül a község területét szépítsük, ingatlanait ápoljuk. Ez év folyamán lecseréltetjük a *tűzoltószertár* teljes tetőzetét, mivel annak javíthatása nem gazdaságos, s így jóidőre biztosítva lesz az épület állagmegóvása. Szeretnénk még ebben az esztendőben a már beígért *busz megállót* is megvalósítani.

Tervezzük a *falumúzeum* hátsó részét rendbe tenni, hogy ott a község múltja szempontjából fontos, de a

kiállítórészbe be nem férő tárgyakat tároljuk. Szeretnénk a régi *víz műépület* mögötti részen egy kisebb *sportpályát* kialakítani, de ennek megvalósításához külső, pályázati segítségre is szükség lesz.

Idén előzetes fölmérés után elkezdtek a nagyvázsonyi iskola konyhájáról az *ebédszállítást* az azt igénylők számára. Remélem ezzel nem csak könnyebbé tesszük az itt élő, főleg nyugdíjasok életét, hanem megelőzzük az olyan szomorú eseményt, mint ami egy idős falunkbéli asszonnyal történt.

Náczihegy

Lakossági kezdeményezéssel és pénzgyűjtéssel megtörtént a hegy középső útjának megjavítása, ehhez a települési önkormányzat 300.000 forinttal járult hozzá. Megvalósult a kijelölt *sze méttároló* helyen elhelyezett edények ürítése, ez - mint a faluban élő állandó lakosok és nyaralótulajdonosok számára -, a náczzihegyiek részére is ingyenes, az önkormányzat fizeti.

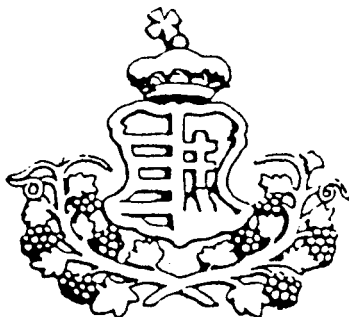
Sajnos, bár történtek próbálkozások a szinte rendszeres *betörések* megakadályozására, ezek nem bizonyultak elegendőnek, így az elmúlt évben is "megsarcolták" a hegyet.

Ebben az évben az előzőektől eltérően, a tavalyi együttműködési problémák miatt, a *náczihegyi ünnep* szervezésében és lebonyolításában a községi önkormányzat nem vállal vezető szerepet. Ez persze - remélem, mindez az ünnepen is kiderül -, nem jelenti azt, hogy a falu mintegy kivonul az ünnepségből. Mind szervezőmunkával, mind részvétellel és anyagi forrásokkal is hozzájárulunk az ünnepség sikeres megrendezéséhez.

Úgy gondoljuk azonban, ideje lenne, hogy a szőlőhegy birtokosai megszervezzék a sokszor csak egy személyes vállalkozásnak tűnő *Náczihegyi Birtokosok Baráti Körét*. Kívánatos lenne, ha ennek a baráti körnek a vezetésében, közös képviselésében mind a faluban lakó és a hegyen ingatlanal rendelkező, mind pedig a nem helyi birtokosok is képviselve lennének. Ez módot adna hatékonyabb együttműködésre az önkormányzattal, valamint elkerülhetővé tenné, megelőzné a súrlódásokat az ingatlantulajdonosok között is.

Befejezésül minden helybélinek és minden vendégünknek *jó szórakozást* kívánok a hegy ünnepén!

KERTÉSZ Lajos polgármester

Százkilencven éves a szőlőhegy

A pulai jobbágyok 1811-ben folyamodtak a földesurasághoz *szőlő telepítése* ügyében. A Veszprém Megyei Levéltárban található azon térkép, pontosabban azon vázlatrajz, amely "Az Pulai Szőlőhegynek elosztása November 12 kén 1811" fölirotot és keltezést viseli. A közelgő évforduló kínálja az alkalmat, hogy a szőlőhegy létrejöttéről essék szó.

Az igazán változatos domborzatú pulai határt is kedvezően színesíti minden évszakban az összterület mintegy háromnegyedét borító *erdő*. E vidék fával benőtt része a török idők utáni újraterelődésükkor ennél is nagyobb volt. Az 1783-as katonai térkép szerint (mely a Hadtörténeti Levéltárban, Budapesten van) a falutól keletre a *Náci hegy* és az ún. *Urasági tábla*, valamint a *lucernaföldek* és a *Dobföldek* területe is erdő volt.

Az 1807-es térképen azonban a későbbi szőlőhegyet kivéve már e terület is művelt, vagyis már nem erdő. (Az 1807-es térkép eredetije a Veszprém Megyei Levéltárban van.)

Az 1811-es kiosztási vázlat szerint a maitól eltérően alakult volna a szőlőhegy területe. A Nagyvázsontól jövő út mindkét oldalán terveztek szőlővesszővel telepítendő telkeket. Az úttól északra 49

parcellát jelöl a vázlat, az úttól délre a volt *Urasági tábla* helyén pedig 26-ot. Mindkét telkesort egy-egy *középső út* választotta el. A szőlőhegyi telkek azonban nem értek volna le a falu belterületéig, az ún. *Liniáig*. Hozzávetőlegesen a *nácihegyi útmenti keresztvonalától*, PUSKÁS Lászlók szántó művelésű telkének nyugati oldalán vezető gyalogúton, s az ezzel szemközti főső telek (dr. LÁSZLÓ Erzsébet tulajdona) nyugati oldalán volt az elképzelt határ.

Hogy miért nem valósult meg a vázlatrajz szerinti szőlőtelepítés, (még) nem tudjuk! Az azonban bizonyos, hogy az előbb említett PUSKÁS László telkének északi vonalától nyugatra mérték ki a volt *Urasági táblán* tervezett telkeket. Így jött létre a ma *Nácihegynek* nevezett szőlőhegy.

Az ESTERHÁZYak tisztartója 1811-es keltezéssel és aláírásával hagyta jóvá a pulai szőlőhegy egyedi (egyénekenkénti) részletes fölosztását az 1812. évre. E névjegyzéken is 75 *név* szerepel, akárcsak a vázlatrajzon. A területi egység pedig a "*jugera*", a *hold*, személynként egyöntetű megjelöléssel, vagyis mindenki egyforma nagyságú területhez jutott, légyen bár telkes / féltelkes jobbágy, avagy föld nélküli zsellér.

Az akkoriban elfogadott érték a *magyar hold* volt. A magyar hold azonban a XVIII. században s a XIX. század elején még nem volt pontosan behatárolt területmérték, 1 kis vagy magyar hold = 1000 - 1300 *négyszögölt* tett ki.

Egy szőlőhegyi (pulai) telek is egy magyar holdnak számított. A Nácihegy területe - jelenleg is - 28 *hektár*, s amint 1811-ben kimérték, ma is 75 *parcellából* áll. Egy-egy telek területe tehát 1038,5 *négyszögöl*.

A pulai szőlőhegy - mint a szőlőhegyek mindegyike - nem tartozott közvetlen földesúri fönnhatóság alá, de a faluközösségnek sem volt alárendelve. A szőlők már a középkorban is *különleges jogi helyzetű* területek voltak. A szőlőföld esetében annak földbirtokos ura tulajdonosi jogát csak korlátozottan érvényesíthette. A jobbágnak, zsellérnek, nemesnek vagy polgárnak a szőlőtelepítésre átadott földet se ő, sem utódai nem vehették vissza. A szőlőföld mindenkori tulajdonosai földjüket *szabadon* adhatták-vehették, s utódaikra hagyhatták.

Érdekes egybevetni a szőlőhegyi telekhez juttatottak 1811-es keltezésű, de az 1812-es évre vonatkozó névsorát és az ESTERHÁZYakkal feudális

jogviszonyban álló, vagyis nekik adózni köteles jobbágyok és zsellérek 1810. évi adóalap-összeírását! Az 1810-es adóösszeírásban szereplők közül 39 jobbágy és 25 zsellér kapott szőlőtelket az 1812-es évre szóló névsor szerint. A már említett 1810-i adóösszeírásban szereplők közül nem szerepel a juttatottak között egy jobbágy (TÓTH F.) és hat zsellér (VÁGNER P., HABER Bert., KRAMER Jakab, TEFFER P., SZAFFNER József és LAUTENSCHAG), valószínűleg ők nem igényeltek szőlőtelket.

Az 1810-es adózók és a szőlőtelekhez juttatottak névsora tehát nem azonos. Öt zsellér neve "csak" az 1812-es adóösszeírásban szerepel (MERSE J., LUDVAI M., HABER Pál, SZEGETES B. és SCHUMACHER József); HORVÁTH Mihály zsellér neve az 1806-os, s LEB Ferenc bérlő (valószínűleg kocsmáros és boltos) az 1809-es összeírásban.

Ifjabb IHOF Antal és HACH jegyző (HACH Lipót tanító) pedig közösen kaptak telket. Három személy (PILLER Lőrinc, LAITOLD András és KUGER János) nem szerepel az

adóösszeírásokban. Ők valószínűleg az ESTERHÁZYak alkalmazásában álltak.

A százkilencven évvel ezelőtti, az 1811-es vázlat alapján kimért szőlőtelkek négy évtized után már alig emlékeztettek a magyar holdként emlegetett eredetükre. Negyven év alatt az 1858-as "színes" birtokvázlat náczihegyi elkészítésekor többszörösen osztott és összevont parcellamértékeket rögzített a *geometra* (földmérő). Az eredetivel szemben 1858-ban már *nyolcvannyolc* különböző nagyságú telek volt a Náczihegyen. S az azóta eltelt másfél évszázad alatt a hegyet pusztító két nagy csapás, a természetölő *filoxéra* az 1800-as évek végén és a társadalomellenes *kollektivizálás* az 1950-es évek végétől négy évtizeden át tették még ziláltabbá a tulajdonviszonyokat és a gazdasági életet a pulai szőlőhegyen.

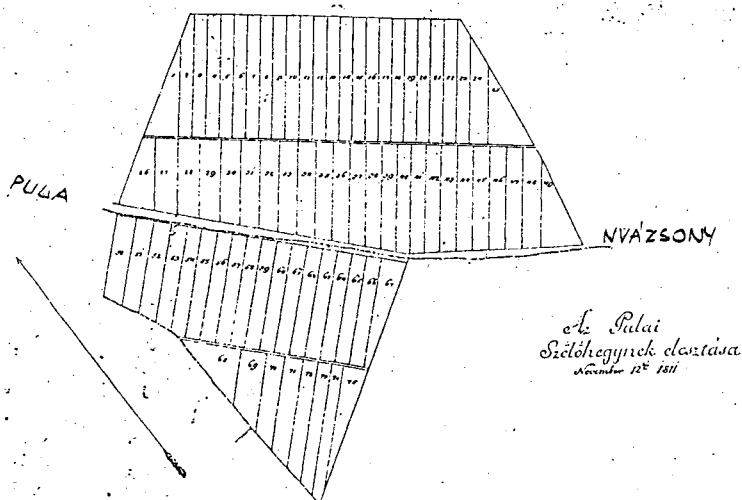
Tíz esztendő választ el bennünket a Náczihegy létrejötté 200. évfordulójától. Kétszáz év távlatából is az a lecsupaszított igazság, hogy a pulai jobbágnak is s az ESTERHÁZY földesuraságnak is

az volt a valós gazdasági érdeke, hogy a termelés bővülése révén anyagilag gyarapodjanak. Mégis, a földszerető, törekvő paraszti akarást megtestesítő szőlőtelepítési kérés nyomán született földesúri döntés, az életet a hétköznapiakon nehezítő, de a pihenés szűk óráit könnyítő eredménnyel járt. Ám megérte!

Közel kétszáz év szaladt el azóta. Kezdetben mintegy három emberöltő a fáradtságos munkát térítő *terméssel*. Aztán jöttek a nehéz évek; a gyökértetők, a direkttermők, a két világháború, a gazdátlaná válás, az omló pincék, a pusztuló hegy, s a makacs ragaszkodók és az új érdeklődők!

Új korszak van kialakulóban. A Hegy kedvelői és kedveltjei csak akkor találják meg ismét a valahai szőlőstelkekkel a mának legmegfelelőbb együttélést és hozadékát, ha a száz évig tisztelt és betartott, s utána még fél évszázadig valamennyire is respektált hegytörvény szellemében *új ártikulusok* (törvénycikkek) válnak általánosan elfogadottá!

REMÉNYI Antal

Aki nem engedi elfelejteni a múltat

- LEITOLD István, a tanúságtevő -

A kilencvenes évek elején, túl a hatvanon sügött nekem a rendszerváltás. Ugyanis a Hadifogságom naplóját nemigen lehetett volna nyilvánosságra hozni, amíg itt voltak az oroszok és a megyei pártbizottság irányított - mondja a 74 éves LEITOLD István, erdészeti motorfürész-kezelő, aki közel három évtizedig járta és fűrészelt a Kab-hegyi erdőt. Elrabolt ifjúságáról 1944-50-ig tartó katonai szolgálatáról és nagyobbrészt hadifogságáról szóló írásával a Veszprém Megyei Múzeum pályázatán második díjat nyert. Ez ösztönzőleg hatott rá, lévén hogy nem sok pénzt kapott munkásságáért. Számos újságcikke jelent meg, de az ő szavával élve, már az is könnyített a lelkén, hogy leírhatta mindama sok nyomorúságot, amelyet megélt.

A nyugdíjas LEITOLD Pista bácsi vasárnap délutánonként, és főképp a téli napokon ismét hozzákezdett emlékei rögzítéséhez, meghallva, hogy néprajzi pályázatot hirdet a Laczkó Dezső Múzeum. A pulai népszokásokat: ünnepnapok, lakodalmak, temetések, névnapok, bálók szervezését és eseményeit írja le, amit a mai fiatalok már csak irigykedve olvashatnak, amennyiben eljut hozzájuk. Ez is díjnyertes pályázat lett, sőt dr. LACKOVITS Emőke néprajzkutató biztatta is Pista bácsit e munka folytatására. A

harmadik írás a gyermekek munkára betanításáról és neveléséről szól. Azt pedig természetesen vehetjük, hogy a gyakorlott tollforgató és jó emlékezetű író-megfigyelő elismerése ezúttal sem maradt el. Pista bácsi utóbbi két írásából olvashatunk most egy-egy részletet.

A temetésről

Ha valaki meghalt a faluban, alsó és felső szomszédja és a kereszt-, valamint bérnakomái vitték vállukon a koporsóját a háztól a temetőig. Elöl haladt a keresztfiú vagy a bérnakeresztfiú, aki egy feszületet tartott magasra. A halottvivők ásták meg a sírt is előző nap.

A temetés után *halottas tort* rendeztek a háznál, ahol a rokonság volt jelen. Az elköltözőtről beszélgettek, a családot vigasztalták, és gyámolították az özvegyet vagy a gyerekeket. Nagyot főztek erre a napra és pecsenyét, kalácsot sütöttek, tyúkokat vágtak levesnek és kancsós szám fogyott a náczyhegyi bor is.

Az esküvőről

Az én fiatalkoromban még *Taliándörögdő*höz tartozott Pula - hiszen Zala megye határközsége voltunk, így a jegyespárnak keresztzüleikkel Dörögdön kellett bejelentkezni a körjegyzőnél és a *vigántpetendi* plébánián a papnál, hogy mikorra tervezik az esküvő napját. A sallangozott lovas kocsis és a lovak szerszámja jelezte,

hogy ünnepi esemény kezdődik. A bejelentkező fiatalokat itthon nagy ebéd várta: baromfiúsleves, pörkölt, vagy paprikás nokedlival. Pecsenye, kalács és a jó pulai bor. Az eljegyzés után három vasárnap a pap kihirdette a szószékről a jegyeseket név szerint is a templomban.

A *lakodalmat* általában *keddi* napon tartották. A lakodalom előtti nagy készülődésre nem volt alkalmas a vasárnapi ünnep. Így hétfőre került a sütés-főzés; szerda böjti nap volt, akárcsak péntek. Szombaton meg azért nem lehetett tartani, mert vasárnap reggel józanon misére illett menni.

Hétfőn este, a lakodalom előtt a szakácsok vacsorája után összegyűltek a lakodalmas házban a koszorúslányok, vőfélyek az úgynevezett éjfélig tartó táncra, a *koszorúcskára*. A mennyegző előtti nap a lányok fehér ruhába, a legények csizmába, vagyis a szokott ünnepi ruhába öltöztek. A zenészek már hétfőn megérkeztek. A menyasszony fején rozmaringos koszorú. Innen az alkalom elnevezése is: *koszorúcska (Kranzlnacht)*.

A gyermeknevelésről

A kislányoknak meg kellett tanulniuk a *baromfi-etetést*, vagyis hogy kell az etetnivalót elkészíteni a csibéknek, libáknak. A fiúknak a *szarvasmarha-abrak* elkészítését mutatta meg az apjuk. A kisborjúknak külön

kellett készíteni ennivalót, és mindezt órára pontosan. Ahol nem volt fiú, ott az ő munkáját tanulta meg a lány, és fordítva is. Ez a munka már iskoláskorban a gyerekekre maradt, mert a szülők kint a vetésben szántottak-vetettek, vagy művelték a szőlőt. A *leckét* csak este - petróleumlámpa mellett - tudták elkészíteni az iskolások.

Tavasszal a lányok az apró magvak edényekbe elvetését figyelték meg és a paprika- és paradicsompalántákat gondozták. A *kiültetés*kor megtanulták a sor- és tőtávolságot, akárcsak a fiúk azt, hogy minden harmadik barázdába vetjük a krumplit és minden negyedikbe a kukoricát. A káposztamagot már a kiskertbe vetették és onnét ültették ki a mezőre, a kukorica vagy a répa közé. A szülők mindig mindent pontosan megmutattak, mit hogyan kell csinálni. A gyerekekkel szemben a szülők mindig szép szóval voltak, *dicséret* után a gyerekek nagyobb kedvvel

dolgoztak a szüleikkel és mindenféle munkába hamar begyakorolták magukat.

A fiúk 14-15 éves korban megtanultak *kaszálni*. Először a lucernán, a fűvön kezdtek, majd a gabonát is segítettek levágni. Az őszi betakarítások végeztével a lányokat megtanították *horgolni, kötni, hímezni*. Készítettek például falvédőt, asztalterítőt. Minden háziasszony tudott ruhát *varrni*. Minden házban volt varrógép. A hétköznapi, de akár az ünnepi ruhákat, a férfi alsóneműt, az ingeket is ők maguk varrták. A *szabáshoz* volt egy keménypapír-minta, az úgynevezett *mustra*.

Nagy föladat volt a kézi *mosás*, melyet méretes fateknőben végezték szappanos melegvízzel. A ruhát addig dörzsölték, míg tiszta nem lett. Kútból húzott tiszta vízzel öblögettek és a maguk főzte szappannal mostak. A házi szövésű ruhákat az Eger-sédben öblögették. Nem volt könnyű az akkori asszonyok, lányok élete sem.

A lakást évente kétszer - tavasszal és ősszel - *meszelték* az asszonyok lányaik segítségével. Először a csúcsfalat, majd körbe a házat. Így lett szép a pulai utcator. A szoba és a konyha padozata földes volt. Ezt minden héten - általában az ünnep előtti napon - agyagos péppel fölsikálták meszelő segítségével. Minden reggel szép mintásan fölöntözték és *kisöpörték* a szobákat, hogy ne legyen por. Tisztaság volt minden háznál. A külső meszelések húsvét, illetve a búcsú előtti héten történtek.

A grófi cselédeknek a gyermekei együtt szórakoztak vasárnaponként az utcán a falusi fiatalokkal. Ha nem is tudtak németül (*svábul*), egy kis idő múlva mindent megértettek. Nem volt közöttük soha nézeteltérés vagy vitatkozás. A magyar nótákat ők tanították meg a falusiaknak, majd együtt énekeltük a német dalokat is. Így kezdődött a *vegyes megértés* és a *baráti szeretet*.

-DOR-

RÓKA Lajos

Völgyfohász

Szemben zöldell véled
ős-Talad erdeje,
érett búzát cibál
Kab-hegy száraz szele.

Agg Stefán keresi
odvas pince kulcsát,
nyugvó nap köszönt rá,
megitta a borát.

Gondolja az öreg:
szép nap ez a mai;
permetezni kéne,
vagy tán bort fejteni?

Pulai bor tüze
múlatja a napot.
Csendüljön sok pohár!
Várjunk szebb holnapot?

Pula katolikus templomának története

Pula a középkorban a RÁTÓT nemzetségbeli GYULAFFY család jobbágyfaluja volt. Akkor anyaegyház, plébánosait, MIHÁLYt, majd DEMETERT többször említik az 1900-as években a tizedjegyzékek, utóbbit 1357-ben egy oklevél is. Akkori templomáról semmit sem tudunk, még helyét sem ismerjük bizonyosan. A *Magyarország régészeti topográfiája* hagyományon épülő föltételezése, hogy a jelenlegi temetőtől délre állt, az ásátások alapján ugyanis a középkori falu a *temető* körül helyezkedett el. Erősíti a föltevést a környék dülőneve, "*Templomdüllő*", az 1858. évi kataszteri térképen.

Az újratelepítés után az ESTERHÁZYak *devecseri* uradalmához tartozott, előbb *Vázsony*, majd 1750-től *Petend* filiája, később ismét *Nagyvázsony*, jelenleg *Vöröstó* a mater. Mind a XVII. századi, mind pedig ACSÁDY püspök egyházlátogatásai elkerülték, de még BÍRÓ Márton püspök 1748. évi vizitációjáról sincs adatunk. Viszont ő állítja vissza 1750-ben a petendi plébániát többek között Pula filiával együtt. 1751-ben pedig ő szentel egy 130 librás *harangot* a falunak, mely gróf ESTERHÁZY Károly kegyúr adománya. Végre BAJZÁTH püspök 1779. évi *Visitatio Canonica*-jegyzőkönyve ad hírt a templomról. Megtudjuk, hogy szilárd anyagokból

épült, fafödém borítja és zsuppal fedett, *Szent Vendel* a névadója. A közösség építette, mindennemű adomány nélkül. Nyilván a középkori maradványok újkori újjáépítésére kell értenünk e megállapítást (Vél. A8/12. 301.).

További hírünk a régi templomról nincs, valószínűleg pusztulás lehetett a sorsa, mert az 1783. évi *jozsefinista katonai térkép* templomot nem jelöl, a szokásos *CK (Catholische Kirche)* betűjelzés is mindkét kéziratot példányról hiányzik. Az *országleírás* sem említ templomot, amiből csak arra következtethetünk, hogy nem is volt akkor.

Istentiszteleteiket talán a *Szent Flórián kápolnánál* tartották. Elgondolkodtató, hogy 1779-ben még semmi észrevétel a templom romlásáról, 1783-ban szó sem esik róla, pedig új épül. Adatok híján csak a következtetéseinkre vagyunk utalva. A jelenlegi templom helyén az említett térkép szerint akkor egy *kereszt* állt, és föltehetően ott volt a *harangláb* is.

A mai templomot gróf ESTERHÁZY Károly rendeletére PAULY Mihály uradalmi építész építette 1794-től. Új patrónusa a hívők kérésére *Borromei Szent Károly* lett - és emez óhaj nem ütközött akadályba, hiszen nagyon egybeesett az építető óhajával.

Az építkezés menetéről nem sokat tudunk, csak

néhány momentumot az ún. "*leveleskönyvek*"-ből. A hét vaskos kötet a gróf és a *Pápa - Ugod - Devecser* uradalom prefektusai levélváltását tartalmazza, több száz kézírásos levélmásolatot az 1759-1799-es évekből, amikor már mint püspök távol élt Pápától. Az idézetek érdekes bepillantást engednek az akkori építésgyakorlatra, a földesúr-prefektus viszonyra és ESTERHÁZY emberi nagyságára. Életműve egy nagystíliú mecénásé, de a levelekből kiviláglik aprólékos odafigyelése, a *jó gazda* felelősségteljes magatartása és lehetőségeinek bölcs fölmérése is.

Az építkezés nem volt zökkenésmentes, már az alapozásnál bajok mutatkoztak: a homokos talajt, úgy látszik, nem tudták kezelni, az alapárok bedőlt. Az alapozás keservén túljutva azután már gyorsan haladtak, 1794. jún. 28-án egyik oldala már kész volt, és födele (*födélszéke*) is készült.

Ugyanezen év október 3-án jelentették, hogy a *sekrestye födele* tölgyfából épül már. ESTERHÁZY figyelmeztette őket: "ilyen gyorsan nem kell fölrakni a sindeleket [fазsindely volt a tetőfedés], hanem előbb, hogy jól megszáradjanak." 1795. márc. 29-én *tűzvész* pusztított el harminchárom házat a főutca mindkét oldalán, a haranglábtól kezdve Petend felé.

1795. aug. 8-án "a Pulai templom már annyira el-

készült, hogy annak a tornya fölállítására jött legyen a sor. ... Pulán elegendő tölgy fa sindöl legyen.” Gróf ESTERHÁZY Károly válasza: “a tornyon nem alkalmas a tölgy fa sindöl, inkább *vörös fenyő* sindölt kell szerezni és azzal fedni, és veres festékekkel megfesteni, így állandóbb lesz.”

1795. szept. 13-án: “a Pulai templom egészében földel alá lévén véve ... a *sanctuariuma* bé boltoztatott ... ha az Úr Isten jó időt ad, még az egész *boltozás*áig el készül ezen az őszön.” A falak elkészülte után ugyanis tetőt húztak az épület fölé, a boltozást és egyebeket már annak védelme alatt készítették.

1796. máj. 17.: “a boltozásoknak *vakolás*át is el fogjuk belől készíteni (főül vakolatlan) ... és így csak a belső vakolása, meszelése és a teteje cserepének keverékben való rakása és *belső apparatja* fog hátra lenni.” Látjuk, a jó gazda gondosságával figyel minden apróságra, de még inkább a belsőre, azon belül is az oltárra.

1797. jún. 7-én így ír BITTO praefektusnak: “Pullára *Boromeus Szt. Károly* képet olyanformára lehetne csináltatni, a minémű vagy most az kis oltáron az pápai templomba... [Ott most az egyik mellékoltáron ZIRCKLER János egri festő 1783-1786 közötti időszakban készült képe látható.] Szükséges hogy tudhassam, minémű nagyságú legyen, tudnom kell, minémű oltár legyen az Pulai templomban, vagy minéműt kellene készíteni,

ezért, ha vagyon már, azt delineáltassa kegyed, vagy ha nincs, valaki által projectumot és küldje meg ... akarván tudni, hogy Pápai vagy azon a tájékon vagy-e olyan képíró, kire lehet az képnek el készítését bízni.”

Látható, ESTERHÁZY nagy gondban volt a *festők* kiválasztásánál. A nehézséget fokozta, hogy nemcsak a művészi színvonalra volt igényes, de az igazán nagy festőket sem hagyta szabadon szárnyalni, nem szívelte a barokk játékos csapongását, az ábrázolás *történelmi* és *liturgiai* valóságából nem engedett, és számon kérte a *naturális pontosság*ot is. A választék is meglehetősen szűk volt, az itthoni festők közül csak SCHWEIGHART Tóbiás, POLLINGER Ignác, ZIRCKLER János tudják igényeit úgyahogy kielégíteni - de az igazán nagy föladatakra KRAČKERT és MAULBERTSCHet nyeri meg.

De nézzük, mit javasol BITTO Titus a gróf fölvetésére 1797. jún. 28-án: “A Pulai új templomban még *altár* nincsen, hanem az altárnak koporsóját a kőművesek által addiglan is meg lesz. ... ez új altár fából vagy kőből elkészíttethetik a régi templomban lévő rozzant *tabernaculumot* szándékozom a föntebb említett altár koporsójára helyezettetni a *Szt. Vendelinus* képivel együtt. Azonban a Tatai Építő-Mesternek is írtam, hogy tegyen projectumot a Pulai új Templom altárjairól mind fából, mind pedig kőből ... az itt való SCHWAJCSART nevezetű

képíró [helyesen: SCHWEIGHART Tóbiás, POLLINGER Ignác utóda Pápan az “*uradalmi festő*” pozícióban] a Hiedegkúti altárban való képnek meg igazíttásán vagyis újjonnan végben vitt rajzolásán meg mutatta mesterségit ... ítéletem szerint a Pulai új templom altárjában helyezendő Szt. Károly képének írását is reá lehetne bízni, annál is inkább, mivel a Pápai Templomban levő *Borromeus Szt. Károly* képe szemelőtt lévén a *proportio*val, gondolatról s` a képnek minémű föllosztásán nem keletné néki törekedni...”

Gróf ESTERHÁZY Károly: “Ha egyszer az új oltárnak projektuma elkészül, lehet erről gondolkodni és rendelést tettetni.” Az oltárt végül is GÖTT Antal építette, a kép SCHWEIGHART műve.

1797. aug. 20-án pedig a következő híradás tett pontot az ügyre: “A Pulai új templomnak folyó holnapnak 27-ik napján léssen a Fő tisztelendő generális ZSOLNAY Dávid úr által a föl szentelése...” [ZSOLNAY Dávid püspöki helynök, később tinnai fölszentelt püspök, nagyprépost. És itt egy ellentmondás: az 1816. évi *Visitatio Canonica*-jegyzőkönyve szerint NEDETZKY Károly hahóti apát végezte a benedicálást.]

Itt persze csak e kis értekezés ér véget, a templom története nem. Ha majd - más alkalommal - a leírására is sor kerülhet, abba a további események belefoglalhatnak.

CSER István építészmérnök,
az Országos Műemlékvédelmi Hivatal szakértője

Évek változó hozadékkal

Gyorsan rohanó napjainkban a legtermészetesebbnek vesszük, hogy léteznek életünknek látszólagosan szimpla, de a valóságban bonyolultan összetett – már korábban is komplex gazdasági és társadalmi egységekként működő – szinterei, a különböző rangú községi és városi települések.

Kialakulásuk, mai külső formájuk és jellegük, valamint egyedenként is elütő szellemi-lelki jellemzőik hosszú *történelmi fejlődés* eredményei. Intézményrendszereik ugyancsak évszázadok során alakultak ki.

A községek jogi szabályozását alaposabb átgondoltsággal először egy több mint 125 évvel ezelőtti jogszabály rögzíti. E jogszabály (az *1871/XVIII. törvénycikk*) szerint a közigazgatás legkisebb egységei a községek. A község saját belügyeiben határozhatott, szabályrendeletet alkothatott, rendelkezett a község vagyona fölött, községi adót vethetett ki. Legfőbb szerve a községi *képviselő testület* volt. Közvetlen fölügyeletét a *főszolgabíró* (később a *járási főjegyző*) látta el.

Közvetlenül a második világháború után a pártok helyi delegáltjai révén a *nemzeti bizottságok* főadata volt a község demokratikus vezetése. Ezen átalakult képviselő testületek *1950-ig*, a ta-

nácsok megválasztásáig álltak fön.

A tanácsokra épülő *proletárdiktatúra* államrendszere a Szovjetunió szovjetjeit állította példaképül. Fölszámolták a többpártrendszert, helyébe egyetlen párt diktatúrája lépett, a magántulajdon helyett az állami tulajdon jutott számottevő túlsúlyba, a törvényhozó és a végrehajtó hatalom összemésődött, főlszámolták a gondolat- és vélemény szabadságot.

A *tanácsi rendszer* – Pula is – az 1950. október 22-én lezajlott választással indult, s az 1990. szeptember 30-i önkormányzati választásokig tartott. Ez a negyven év Pula szempontjából három szakaszra osztható, mégpedig az 1950-1968, az 1969-1995, s az 1986-1990 közötti időszakokra. A négy évtizede kezdődött másfél tucat esztendőben a község önálló volt, ezt követte huszonkét év közösben. Ez utóbbinak a végén volt azonban öt év „átmenet”. A következőkben összefoglaljuk a negyven éves tanácsi rendszer létesítményekben megjelenő „hozádekát”.

Még 1950 előtt kapott cserépfedést a községi tulajdonba került *malom* üzemi része. A lakásrészen pedig az ötvenes évek második felében történt meg a cserepezés és a külső helyreállítás.

Telefonvonal már a háború előtt is volt a faluban, a grófi főerdész – SZASZY Béla - szolgálati lakásába volt bekötve. A vezeték a háború végén „leveszett” a póznáról. A tanács megalakulása után a tanácsi irodához újra kiépítették a vonalat. Az újonnan alakult tanács az 1848-ban *iskolának* készült – s a háború alatt *olvasóköri*ként szolgáló – épületben kezdte meg működését. (Ez az épület a mai *falumúzeum*.) Később az ugyancsak iskolának épült, de *községházának* használt épületbe költözött, amely a kápolna mögötti mai lakóház helyén állott. Az előbbi, vagyis az 1848-ast, 1951 tavaszán *kultúrotthonná* alakították. Nagyarányú társadalmi munkával azután ez az egy nagytermes intézmény *színpaddal* bővült 1953-ban. A tanácsházává lett korábbi iskolában *tanácsi irodát* alakítottak ki 1952-ben.

Az ötvenes évek első felében került sor a közutak zárttá tételére (*szivattyús kutak*), és ekkor készült el a *dögkút* is. Az 1953-ban kezdődött „*új szakasz*” (NAGY Imre-kormány) második évében történt meg a templomtelek melletti mai lakóház helyén működő *iskola* átépítése. 1950. szeptemberétől az addig osztatlan iskola két tanerőssé vált, s ettől kezdve a tanulók (alsó-és felső tagozat) délelőtti és délutáni vál-

tással jártak iskolába. Az 1954-es átalakítás nyomán az addigi egy nagyteremes (előtér és szertár) épületből két tanterem, előtér és kicsi szertár lett.

Az 1956-os forradalom és szabadságharc napjai viszonylag csöndben zajlottak. Az ötvenes évek második felében a párttorházak korábbi zsúpfedését *cseréptető* váltotta fel. A rétek erősen vizenyössé váltak, ezért 1958-ban szükség volt a *víz-elvezető árkok* megtisztítására.

Még ugyanazon év júniusában az akkori közlekedési miniszter (KOSSA István) látogatott a faluba. Látván a lehetetlen úthelyzetet, megígérte, hogy megépítik a nagyvázsonyi *bekötőutat*. Az ősz folyamán megindult a munka, s 1959. október 16-án avatták föl a kész utat.

Nemcsak a falu, hanem az ország életében is "felejtethetlen" volt az 59-es év: ekkor történt meg a *mezőgazdaság nagyüzemesítése*, vagyis "szocialista átszervezése". Az év kora tavaszától a *termelőszövetkezet*be be nem léptek egy része utat épített, s annak befejezés után másutt kerestek munkát. Ekkor született a mondás: "megépítették az utat, s azon elhagyták a falut". 1960-ban történt a falu *villamosítása*. Még ugyanazon évben megépült az *öcs-ajkai út*, két év múlva pedig elkészült a *vigántpetend-tapolcai szakasz* is.

A rákövetkező évben kezdődött meg a *kultúrház* és

a *boltok* építése. Az 1967-es évben nyugdíjazással megüresedett tanácselnöki posztot *tiszteletdíjas másodállással* engedte csak betölteni a felsőbb vezetés: várható volt tehát az önálló helyi tanács megszüntetése. A hátralévő rövid idő alatt kellett megvalósítani a falu számára leg-sürgősebbeket!

A tanácsházán a tanácssteremből választották le az *orvosi rendelőt* és a *várótermet*. Megkezdődött a *tűzoltószertár* és a *buszváróterem* építése, s mindkettő 1968-ban el is készült. A két év alatt nagyarányú *fásítás* is indult: hársfákat ültettek a temetőfeljárat két oldalára, a temetőben, valamint a falu két utcáján.

Másfél tucatnyi év után megszűnt az önálló helyi tanács; 1969. január 1-jei hatállyal, Nagyvázsony székhellyel, Nagyvázsony és Pula községek területén községi *közös tanács* alakult, amelyhez július 1-vel *Barnag*, *Mencshely* és *Vöröstó* községek is csatlakoztak. "Kihúzta" Pula a "huszonegyet" meg egyet; megkezdődött – az előre nem látható – huszonkét évnyi közösködés!

Az első években eléggé szépnek, legalább is elfogadhatónak tűnt az együttlét a közös tanácsban. Aztán lassanként egyre kevesebb jutott a *társközségeknek*. Az is igaz, hogy nem a közös tanács főhivatású, függetlenített vezetőin múlt ez első sorban.

A közös évek legjelentősebb eredménye a veze-

tékes vízhálózat megteremtése. A hatvanas évek végétől az egyre intenzívebbé váló nyírad-környéki *bauxit*-kitermelés folytán a község kútjai, forrásai elapadtak. A lakosság jelentős, érdekeltségként 6000 Ft-os hozzájárulásával, állami és vízügyi alapelbéli segítségből 1975 végére elkészült a vízvezeték. Az ügyeket a helyiekből álló *vízműtársulat* vezetősége intézte.

A közös évek eredménye az egészségügyi felsőbb vezetés szorgalmazására és helyi kezdeményezésre megépített *ravatalozó*. Külső megjelenése nem volt valami építészeti remek. A másik jelentősebb "beruházás" a *Kis utca portalanítása* volt. Meg kell jegyezni, hogy a falu Fő utcája és az Ajkára vezető út falun átmenő szakasza – állami kezelésű út lévén – aszfaltos volt. S hozzá kell tenni, hogy a községi építkezésekhez rendelkezésre állt a lakosság által befizetett *községfejlesztési adó* is.

A túlzott körzetesítés, a tanácsok fölösleges összevonása megtette a maga hatását. A társközségek gazdátlanná váltak, elszegényedtek. A kistelepülések külső képében is megmutatkozott az *elhanyagoltság*. S ez nem csak az ott élők közügyek iránti közömbösségéből fakadt, hanem a rendszer politikájából, annak jellemzőiből és lényegéből. Nem lehet ugyan általánosítani, de biztosra vehető, hogy a társközséggé lett települések többsége valamilyen hátrányt

szenvedett el a közös tanácsba kerülése folytán. Mindez annak ellenére, hogy a társ-község és a székhelyközség egyenrangúak voltak, s minden község a tanácsi összevonás után is megtartotta – papíron – település-státusát és helységnevét.

A gazdaságban országosan megmutatkozó hullámzó eredmények, pontosabban eredménytelenségek miatt, az ország 1984 végén már *kényszerpályára* jutott. A gazdasági ellehetetlenülés okát a

hibás politikai rendszerben találjuk. Az évek óta tartó gazdaságpolitikai foltozgatás egyre gyakoribbá vált.

Az 1985-ös választások során a közös tanácsú települések társközségeiben létre kellett hozni az *előjáróságokat*. Ezért jelentett új szakaszt a falvak életében az 1985-90 közötti időszak. A előjáróság intézményével nemcsak elégtételt szolgáltatott a társközségi sorba taszított kistelepüléseknek, hanem a közösbe kényszerí-

téssel elvett jogi önállóságot is részben visszaadták.

Ama társközségekben, ahol az előjáróságot alkotó helyi tanácstagok (meg a településért aggódók, s ezért tenni akarók!) törődtek lakóhelyükkel, most a cselekvés lehetőségével élhettek! Régi tapasztalat: eredményesen tenni csak akkor lehet, ha van elszánás és akarat, ha ismerjük a vonatkozó *jogszabályok* adta lehetőségeket, s ténylegesen cselekszünk is!

REMÉNYI Antal

Krisztus-kereszt a pulai szőlőhegyen

Bakonyalji katolikus falunk nyugdíjas erdőmunkása, FISCHER József kezdeményezte, hogy a magyar államiság ezredik évfordulóján tölgyfakeresztet állítsunk a falu határában lévő egykori tálodi pálos kolostorrom elé, amely ma jeles kiránduló- és cserkész táborhely az erdőben.

Idén pedig maga a javaslattevő állított értékes kőkeresztet a Szent Ignácról elnevezett Nácihegyen. Nem kis dolog mindez, amikor pénzéhes világunkban egy erdőmunkás egyévi bérének megfelelő összegbe került a betonlap és a két méternél is magasabb kereszt a korpuszszal. FISCHER József véleménye sok kortársával meggyezik, amikor a kereszt-döntőgető és templomrom-

boló évtizedek után hosszú időre állít emléket meggyőződésének és hitének. Meghatóan beszél régi fogadalmáról:

“A kereszt örök reményünk, míg e földön élünk: fogad bennünket születésünk után, s örök búcsút vesz tőlünk, amikor végleg elmegyünk. Az is mozgatta évtizedek óta az elmémet, hogy *nagyszüleimnek és édesanyámnak is emléket állítsak az ősi szőlőben*. A kereszténység fölvétele és a magyar államalapítás évfordulós ünnepségét megérve adódott rá alkalmam, hogy a régi hagyomány szerint a dülőben Krisztus-keresztet állítsak, a diszeli *GERENCSÉR Ferenc* kőfaragó munkáját. Akik hisznek és remélnek Jézus Krisztusban, mostantól al-

kalmuk nyílik arra, hogy rátekintsenek a keresztre, megpihenjenek alatta, s elmondjanak egy fohászt szereteteikért.

Nagy ünnep volt életemben, amikor 68. születésnapomon fölállíthattuk e feszületet, amely hosszú évtizedeken, s talán évszázadokon át hirdeti a megváltást. Nagy öröömre szolgált az is, hogy a kereszt fölállítása éppen a millenniumi ünnepek idején, 2001-ben történt. DEÁK Ákos esperes úr, falunk plébánosa szentelte meg a kőkeresztet SIMON László nagyvázsonyi kántor közreműködésével. Szomszédok, barátok, kicsik és nagyok számosan részt vettek az ünnepi szertartáson.”

-DOR-

Jó úton járunk

A legújabb kori Európában a pénzek, támogatók, fejlesztési alapok elosztása már nem Budapesten (Moszkvában) vagy a politikai bizottságokban, megyeszékhelyeken történik, hanem pályázatok útján lehet a településeknek jelentős összegekhez jutniuk. A svájci alapítású *Stiftung pro Dörögld Becken Alapítvány* pályázatán mi 120.000 Ft-ot nyerünk a *nácihegyi dülőutak* tájba illő fölüjlesztésére.

Ehhez még a következő *telektulajdonosok* is hozzájárultak: LAUTNER Menyhért, MOLNÁRNÉ JÁGER Katalin, NAGY József, PETRÁS János, MATTING László, MOLNÁR Ilona, KLUNG János, VISZT János, CSOMAI Mihályné, WILKINSZKY Vilmos, STEIERLEIN János, FRICK József, FISCHER József, TÁL József, RÉTFALVY Zsuzsanna, FERKIS Emil, dr. SCHOLTZ József, Paul DÉGENHART, JÁGER Tamás, ELEK Tiborné, PUSKÁS László, STEIERLEIN József, HORVÁTH Tibor, Rainer FRANKE, FARKAS András, PÉTI Miklós, STEIERLEIN András, SZIJJARTÓ István, ZÉKÁNY Lajos, DÖMÖTÖR Lajos, dr.

BLICKLE Tibor, NAGYPÁL Gábor, dr. GABNAI Margit.

LEITOLD Terézttől megkaptuk a vízvezetékre gyűjtött pénzmaradványt, 20.000 forintot. Így összesen 501.000 forint gyűlt össze. Ehhez a képviselőtestület egyhangú szavazás után 300.000 forinttal járult hozzá, amiből a munkák elvégzése után 57.472 forint maradt. Ezt a megmaradt összeget 2002 tavaszán az utak murvázására gondoltuk fordítani.

Fölkérő levelemre sokan hívtak telefonon és ajánlottak föl 10-20 000 forintot Veszprémből, Balatonalmádiból, Ajkáról, Nagyvázsonyból, Szegedről, vagy éppen Németországból. Több távol lakó, pl. RÉTFALVY Zsuzsanna levélben jelezte egyetértését és hozzájárulását. Mindenkit arra kértünk, hogy lehetőségei és képességei szerint támogassa az összefogást. Az ellenzők a kritikus helyeken alákövezett, csatornázott, hengerelt murvás út minőségét kifogásolták, illetve ennyi pénzért aszfaltborítást szerettek volna látni az úton. Olyan is akadt, aki letagadta tulajdonjogát, és volt, aki az út kijelölése

után a cöveket verte kijebbe harminc centivel... A valós eseménysor rögzítése okán el kell mondani, hogy három tehetősebb szomszéd eleve megtagadta a hozzájárulást, és akadt olyan is, aki följánlott 20-30 000 forintot, ám az út elkészülte után visszavonta az adott szavát. Néhányan pedig nem kapták meg a fölkérő levelet.

Elkészült a két dülőút fölüjlesztése és szép emlék marad mindannyiunk számára ez a *közös tett*. A maradék pénzből még fölüjittatjuk a falu fából készült *szobrait*.

Köszönetet mondok mindenkinek, aki segített pénzzel, munkával, géppel - ideértve a VERGA vezetését is, akiktől ígéretet kaptunk, hogy a 2001. évi Ignác-napra az általuk a tarvágásnál megrongált út betonfoltjaira új *aszfaltborítást* tétetnek. Csak jó szóval tudok emlékezni azokra az idősebbekre, akik az út kijelölésénél, a tulajdonosok névsorának, a régi térképek, valamint a címlisták összeállításánál közreműködtek. Öröm volt együtt dolgozni. Csak így lehet eredményt elérni.

NÁDOR István szervező

Évtizedek óta elhanyagolt dülőútra érkezik a gép

Pulai falunap és hősök napi megemlékezés

2001. május 26-án rendeztük meg a **pulai falunapot**. Dél előtt tíz órától asztalitenisz- és asztalfoci- (csocsó-) verseny volt. A *pingpongverseny* első két helyezettje egy-egy pingpong-készletet kapott ajándékba. A *csocsóverseny* két kategóriában indult. A győztes párosok egy-egy focilabdát nyertek. 14 órától *vetélkedők* voltak felnőttek és gyermekek részére egyaránt. Négy csapat versengett egymással (*Boszorkányok, Ördögök, Szamóca, Hét törpe*). A győztes csapat egy aján-

dékcsomagot nyert. A többi csapatnak sem kellett ajándék nélkül távoznia: minden résztvevő kapott egy csokit. 15 órától a falu utcái indulhattak a pulai *főzőversenyen*, melynek fődíja öt liter sör volt. Fél kettőkor a pulai ifjúság három zeneszámot adott elő (Aqua: *Barby Party*; Irigy Hónaljmirigy: *Whiskys üvegek...*; V-Tech: *Éjjél után*). 19 órától a *Pulai Ifjúsági Néptáncsoport* színvonalas műsorát láthatták a nézők. Ezután a *Májusfa* kidöntésére került sor. Az ifjúságnak saját rendezésű *diszkóval*

(melynek nagy sikere volt a felnőttek körében is), a felnőtteknek pedig *tábortűz* körüli beszélgetéssel és borozgatással folytatódott az este.

Május 27-én, vasárnap tartottuk a **hősök napi megemlékezést**, melyen Pula polgármestere, KERTÉSZ Lajos köszöntötte az egybegyűlteket, az ünnepi beszédet REMÉNYI Antal mondta. Az ünnepséget a pulai *énekkar* műsora és három *szavalt* tette még díszesebbé.

PILLER Magdolna

Puláról Rómába

A tizenöt éves LEITOLD Attila István negyedik osztályos kora óta rendszeresen ministrál nyolckilenc társával együtt a vasárnapi szentmiséken és ige-liturgiákon. Az egyházközség Attilát javasolta Puláról a

római katolikus egyház által szervezett vatikáni látogatásra.

A középiskolás fiatalember számos, más faluból származó ministránstársával együtt július 22-29 között lesz Rómában, ahol szentmi-

sén vesznek részt a *Szent Péter téren*, meglátogatják a *Vatikáni Múzeumot* és a keresztény egyház egyik legszebb bazilikáját, a *Szent Péter bazilikát*, amely legalább nyolcszor akkora, mint a pulai templom.

Pulai szórt túrós rétes

- FORINTOS Judit gyakorlata szerint -

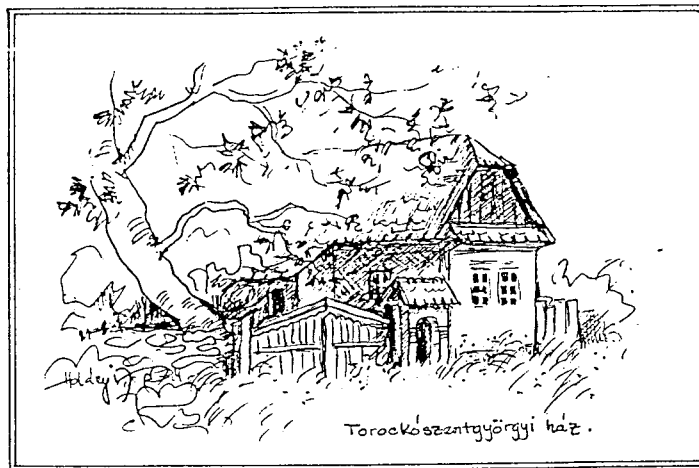
Hozzávalók: 20 dkg finomliszt, 15 dkg margarin, 15 dkg porcukor, 2 csomag vaníliás cukor, fél csomag sütőpor, 1 citrom reszelt héja, 50 dkg tehéntúró, 3 tojás, 2 dl tejföl, 10 dkg mazsola, fél liter tej.

A margarin felével kikenjük a tepsi alját. A lisztet, a sütőport és a porcukrot

összekeverjük, majd a tepsi aljába szórjuk. A túrót az egyik csomag vaníliás cukorral és a reszelt citromhéjjal rámorzsoljuk az előbbieket tetejére, és megszórjuk mazsolával. A tejfölt egy tojás sárgájával elkeverjük, majd rálocsoljuk a túró tetejére. A tejet a maradék margarinnal, a másik vaníliás cukorral,

valamint két tojás sárgájával elkeverjük, és addig melegítjük, amíg a margarin föl nem olvad. A három tojásfehérjét kemény habbá verjük és összekeverjük a tejes-tojásos-margarinos keverékkel, majd az egészet ráöntjük az eddigi rétegek tetejére és 35-40 percig sütjük.

Jó étvágyat!

HOLÁNYI Julianna tusrajza

Hiába irtjuk a gyomnövényeket?

A nácsihegyi birtokosok döntő többsége rendszeresen szántatja és műveli kertjét, permetezi szőlőjét és gyümölcsösét. Néhány tulajdonos azonban elhanyagolja a földjét, és azon magasra nő a parlagfű és a többi

gyom. Az önkormányzatnak joga van a bejárásra, s egy-egy szemle után kötelességei közé tartozik a *pénzbüntetés* kiszabása ilyen esetekben. Ha fölszólításra sem törődik birtokával a gazdája, azt a jog szerint el is vehetik tőle.

Hiszen elég, ha egyetlen gazos telken elszórja magvait a *gyermekláncfű*, a *parlagfű*, vagy a *csalán*, s a szél az egész hegyet beteríti e nemkívánatos magokkal. A munkát mi megkezdhetjük előlről...

MEGHÍVÓ

Pula község képviselőtestülete
és a *Náczihegyi Birtokosok Baráti Köre* együttműködésével
immár 14. alkalommal kerül sor Szt. Ignác napján,
2001. július 28-án, szombaton,
a **náczihegyi ünnepségre,**
melyre tisztelettel meghívjuk leszármazottainkat, rokonainkat,
és minden, e vidéket szerető barátunkat.

10 órakor ünnepi szentmisét mond a templomban
dr. KORZENSZKY Richárd,
a Tihanyi Bencés Apátság perjelje,
és **DEÁK Ákos** plébános atya.

17 órától az Ignác téren fúvószenekari koncert.
A körzeti általános iskola fúvószenekarát vezényli
BÓNÁ CZ János karnagy.

Himnusz

Ünnepi beszédet mond: **FASANG Árpád,**
a Magyar Köztársaság UNESCO nagykövete (Párizs):
“Hogyan segíti a kistelepülések fejlődését
az ENSZ kulturális szervezete?”

A műsorban föllép a *Pulai Ifjúsági Néptáncgyűttes,*
a *Nagyvázsonyi Nyugdíjas Klub Őszirózsa énekkara,*
RÓKA Lajos versmondó,
és *SPANICSEK Attila* tárogatóművész.

Utána pincejárás, tábortűz, bográcsozás és pohárcsengés
kinek-kinek kedve és tehetsége szerint.
Legyen e nap az idén is a jókedv, a reménység
és az összetartozás megerősítésének napja,
mint Pulán másfél évtizede mindig!